

Gedimino pr. 30,
LT-01104 Vilnius

Tel. (8-5) 266 29 81
Faksas (8 5) 262 59 40

El. paštas tminfo@tm.lt

www.tm.lt
www.teisingumas.lt

facebook.com/teisingumas

Bylos nagrinėjimas Teisme yra nemokamas, t. y. nereikia mokėti jokio žyminio mokesčio. Peticióna ir visi su ja susiję raštai siunčiami šiuo adresu:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 Strasbourg CEDEX

Kur rasti daugiau informacijos

Vyriausybės atstovo Europos Žmogaus Teisių Teisme svetainėje www.lrv-atstovas-eztt.lt galima rasti kreipimosi į Europos Žmogaus Teisių Teismą formuliarą, Konvencijos ir jos protokolų tekstus bei pagrindinius aiškinamuosius kreipimosi dokumentus.

Europos Žmogaus Teisių Teismo interneto svetainės anglų arba prancūzų kalba www.echr.coe.int skiltyje *Applicants* (angl.) arba *Requérants* (pranc.) galima rasti daugiau informacijos įvairiomis Europos Tarybos valstybių narių oficialiomis kalbomis, taip pat ir lietuvių.

SVARBU! Nei Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovas Europos Žmogaus Teisių Teisme nerašo peticijų į šį Teismą. Pareiškėjai į Teismą turi kreiptis patys arba padedami savo įgalioto atstovo.

Kaip kreiptis
į Europos
Žmogaus Teisių
Teismą?

INFORMUOJA

Bendra informacija

Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – Strasbūro teismas arba Teismas) yra tarptautinis teismas, viena iš Europos Tarybos pagrindinių institucijų. Europos Taryba yra tarptautinė organizacija, vienijanti 47 valstybes nares. Europos Žmogaus Teisių Teismas nagrinėja skundus asmenų, teigiančių, kad buvo pažeistos jų teisės, įtvirtintos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – Konvencija) ir (ar) ją papildančiuose protokoluose Nr. 1, 4, 6, 7, 12 ir 13. Konvencija yra tarptautinė sutartis, kuria Europos Tarybos valstybės narės susitarė užtikrinti pagrindines žmogaus teises.

Kokias bylas gali nagrinėti Strasbūro teismas?

SVARBU! Strasbūro teismas nėra „ketvirtoji instancija“ nacionalinių teismų priimtiems sprendimams, taigi jis negali jų pakeisti ar panaikinti.

Strasbūro teismas nagrinėja bylas:

- asmenų, teigiančių, kad buvo pažeistos **Konvencijoje ir jos protokoluose** įtvirtintos teisės ir (ar) laisvės, kurias jiems privalo užtikrinti Konvenciją ratifikavusios valstybės;
- **prieš valstybę**, bet ne prieš privačius asmenis; valstybė turi būti ratifikavusi Konvenciją ir jos papildomus protokolus;
- kai jau yra **pasinaudota visomis veiksmingomis vidaus teisinės gynybos priemonėmis** valstybėje. Prieš kreipiantis į Strasbūro teismą svarbu kreiptis į valstybės teismus ir pateikti tą patį skundą, kurio pagrindu ketinama rašyti peticiją Strasbūro teismui. Jei įmanoma įrodyti, kad bet koks kreipimasis į savo valstybės teismus nebūtų buvęs veiksmingas, tokia vidaus teisinės gynybos priemonė neprivaloma.

Naudojantis vidaus teisinės gynybos priemonėmis būtina laikytis valstybės proceso įstatymų nustatytą reikalavimų, įskaitant reikalavimus dėl terminų. Pavyzdžiui, Strasbūro teismas nenagrinės skundo, jei jis nacionalinio teismo nebuvo išnagrinėtas dėl to, kad buvo pateiktas pavėluotai, netinkamam teismui ir nesilaikant proceso įstatymų nustatytos tvarkos.

- jei peticija pateikta per **6 mėnesius nuo galutinio** valstybės institucijos (dažniausiai – teismo) sprendimo. Tokios trukmės termino eiga prasideda tada, kai pareiškėjas ar jo atstovas buvo supažindinti su galutiniu įprasto apskundimo tvarka priimtu nacionalinio teismo sprendimu, o ne tada, kai teismas atsisakė atnaujinti bylą, atitinkamos valstybės institucijos atsisakė suteikti malonę ar kitaip ypatinga tvarka peržiūrėjo galutinį sprendimą. 6 mėnesių termino eiga sustoja pateikus visiškai ir tinkamai užpildytą peticijos formuliarą su pridėtomis visų reikiamų dokumentų kopijomis. Praleidus 6 mėnesių terminą, peticija vien šiuo pagrindu gali būti pripažinta nepriimtina.
- jeigu analogiško **skundo nenagrinėja kita tarptautinė institucija** (pvz., Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas);
- jeigu skundas **nėra anonimiškas**.

Kreipimosi tvarka

Nuo 2014 m. sausio 1 d. pareiškėjų skundai Teismui privalo būti pateikiami tik visiškai užpildžius peticijos formuliarą ir pridėjus visų skundus pagrindžiančių dokumentų kopijas. Peticija turi būti pasirašyta. Netinkamos (paprasto laiško) formos ar pagal seną formuliarą pateiktas peticijas Teismas atmeta nenagrinėjęs. Europos Žmogaus Teisių Teismo svetainėje (www.echr.coe.int) galima rasti naująjį peticijos formuliarą, jį tiesiogiai užpildyti ir išspausdinti (kad būtų galima pasirašyti ir išsiųsti). Galima

siųsti peticiją **faksu**, tačiau būtina ją išsiųsti taip pat ir paštu, nes pašto antspaudo data bus laiko-pareiškimui pateikimo data.

Oficialios Teismo kalbos yra anglų ir prancūzų, tačiau pradinėje stadijoje Teismo kanceliarijai galima rašyti ir bet kurios valstybės, ratifikavusios Konvenciją, oficialia kalba, pvz., lietuvių. Jei vėliau Teismas nuspręs perduoti peticiją Vyriausybei pastaboms pateikti, nuo to momento procesas jau vyks oficialia Teismo kalba.

Prie peticijos pridedamų dokumentų kopijų nereikia notariškai ar kitaip tvirtinti, versti į anglų ar prancūzų kalbą, taip pat nereikia teikti originalų, nes jie nebus grąžinami. Pridedamus priedus reikia sunumeruoti, jie nesuklijuojami ir nesusegami.

Jei pareiškėjas nori, kad jo tapatybė būtų įslaptinta, būtina nurodyti motyvus. Be to, pareiškėjas tokiu atveju gali pageidauti, ar turėtų būtų nurodomi jo vardo inicialai, ar tik atsitiktinės raidės. Toks prašymas turi būti pateikiamas pildant peticijos formuliarą ar kiek įmanoma greičiau po to.

Pradinėje stadijoje, t. y. teikiant peticiją Teismui, teisinis atstovas nebūtinai. Jo gali prireikti Teismui nusprendus peticiją perduoti Vyriausybei. Jei turite teisinį atstovą, reikia tinkamai užpildyti peticijos formuliaro antrąjį puslapį ir pasirašyti. Jei teisinį atstovą susirandate po peticijos pateikimo, reikia Teismui pateikti įgaliojimą.

Peticijai surašyti Lietuvos teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis galima pasinaudoti nemokama antrine teisine pagalba. Kai peticija yra perduodama Vyriausybei, nemokamą teisinę pagalbą pareiškėjui gali suteikti Europos Žmogaus Teisių Teismas. Nemokama teisinė pagalba suteikiama tais atvejais, jei pareiškėjas neturi pakankamai lėšų apmokėti advokato išlaidoms ir jei Teismas nusprendžia, kad teisinis atstovavimas toliau nagrinėjant bylą yra būtinas.